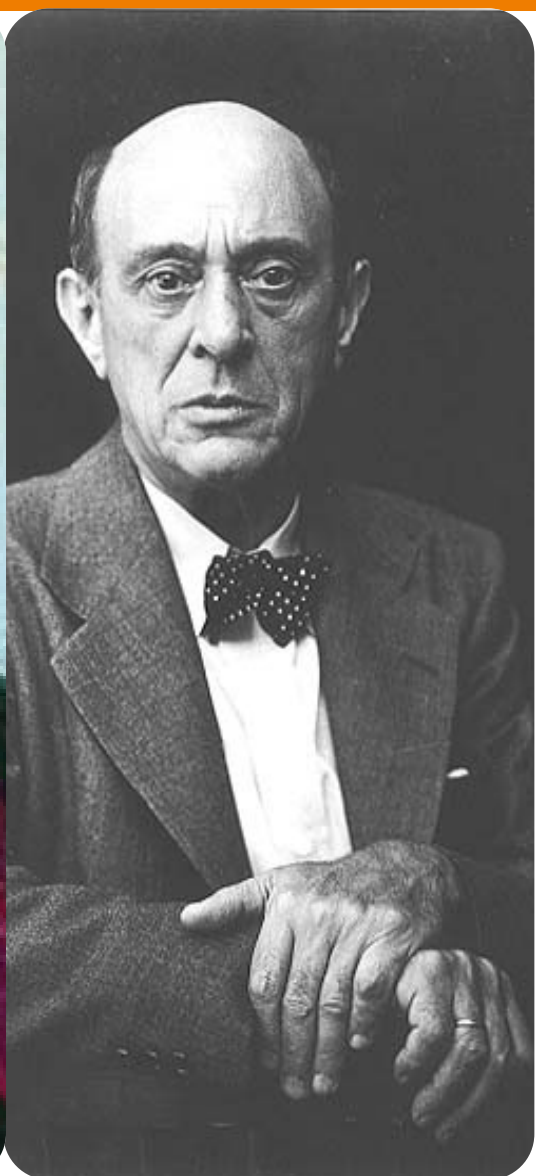

PARKVILLA

VERDIEPINGSTRAJECT KLASSIEKE MUZIEK

Parkvilla
Park Rijnstroom

Cornelis Geellaan 2
Alphen aan den Rijn

Telefoon 0172 - 49 37 37
educatie@parkvilla.nl | www.parkvilla.nl

Park
villa

Les 1: Mozart

<i>Duur van de les</i>	50 minuten
<i>Benodigheden</i>	Digibord, achtergrondinformatie Mozart, per groepje een pen en vel papier.
<i>Korte beschrijving</i>	De kinderen leren wie Mozart was en wat een opera is. Daarna maken ze een eigen mini-opera; ze bedenken een verhaal, maken een eigen tekst op een bestaande melodie en voeren dit uit.

Introductie

Tijdsduur: 15 minuten

- Deze les gaat over Mozart. Vertel de kinderen over Mozart, wie hij was en wat er zo bijzonder aan hem was met behulp van de pdf en de achtergrondinformatie.
Luister van 0:00 tot 0:54 naar het stuk 'Eine kleine Nachtmusik': <https://www.youtube.com/watch?v=QZWKUzskbXU>
En van 0:00 tot 0:44 naar het stuk 'Rondo alla Turca': <https://www.youtube.com/watch?v=quxTnEEETbo>
- Kijk nu vanaf het begin tot 1:09 naar het volgende filmpje: https://www.youtube.com/watch?v=Ioc9shJa_II
Vraag de kinderen wat ze gezien hebben. Is ze iets opgevallen aan de muziek of het toneelspel? Leg vervolgens uit wat een opera is en wat de kenmerken van een opera zijn. Informatie over opera is te vinden bij de achtergrondinformatie. Bekijk daarna nog (een stukje van) het volgende filmpje, om te laten zien dat er veel verschillende soorten opera's zijn: <https://www.youtube.com/watch?v=87UE2GC5db0>

Kern

Tijdsduur: 25 minuten

- De kinderen gaan nu zelf aan de slag met het maken van een mini-opera. Verdeel de klas in groepjes van 4 of 5 en leg de opdracht uit:
 - o Maak een mini-opera, bestaande uit een kort verhaal en een zelf geschreven liedje op een bestaande melodie. Het geheel duurt maximaal 2 minuten. Aan het eind van de les laten jullie de mini-opera zien aan de rest van de klas.
 - 5 minuten: Kies een onderwerp/gebeurtenis en bedenk daar een kort verhaal bij. Schrijf het verhaaltje in steekwoorden op. Welke personages komen er in het verhaal voor?
 - 5 tot 10 minuten: Kies een bestaande melodie die jullie allemaal kennen. Maak het jezelf niet te moeilijk! De melodie van een kinderliedje voldoet al. Maak nu een nieuwe liedtekst op de melodie die jullie verhaal vertelt. Probeer de tekst te laten rijmen.
 - 10 tot 15 minuten: Bedenk hoe het geheel uitgevoerd gaat worden. Wie doet wat? Is het verhaal duidelijk genoeg in het lied, of is er nog een verteller of aanvullende tekst nodig? Verdeel de rollen en oefen het geheel.

Afsluiting

Tijdsduur: 10 minuten

- Als alle mini-opera's helemaal klaar zijn, komen de groepjes om beurten voor de klas om hun stukje te laten zien aan de rest van de klas.
- Bespreek elke mini-opera kort: Was het verhaal duidelijk? Paste de tekst van het lied goed op de melodie? Wat vond je goed/leuk? Wat kon beter?

Tips

- Vinden de kinderen het moeilijk om een onderwerp/gebeurtenis te verzinnen? Bedenk dan voorafgaand aan de les een aantal opties en laat ze daaruit kiezen. Of kies zelf voor ze!
- Meer tijd nodig voor het oefenen? Laat de kinderen hun mini-opera filmen in plaats van presenteren voor de klas.

Les 2: Moessorgski

<i>Duur van de les</i>	50 minuten
<i>Benodigheden</i>	Digibord, achtergrondinformatie Moessorgski, werkblad geprint of digitaal, pen en eventueel papier voor de kinderen, antwoordblad, afbeeldingen voor de compositie-opdracht.
<i>Korte beschrijving</i>	De kinderen leren over de Romantische periode en maken kennis met het muziekstuk 'De schilderijtentoonstelling' van Moessorgski. Eerst luisteren ze naar verschillende delen uit het stuk, daarna maken ze zelf een muziekstuk bij een toegewezen afbeelding.

Introductie

Tijdsduur: 10 minuten

- Deze les gaat over de Russische componist Moessorgski en 'de Schilderijtentoonstelling', één van zijn bekendste werken. Vertel de kinderen over de componist en het werk met behulp van de pdf en de achtergrondinformatie.
- Moessorgski leefde in de Romantische periode, deze kwam na de Klassieke tijd. Vertel de kinderen over beide periodes. Luister vervolgens naar de volgende twee muziekstukken:
Klassieke periode <https://www.youtube.com/watch?v=QZWKUzbekXU>
Romantische periode <https://www.youtube.com/watch?v=3G4NKzmfC-Q>
Vraag de kinderen of ze verschillen horen tussen de stukken. Kunnen ze uitleggen wat de verschillen dan zijn? Benoem vervolgens de belangrijkste kenmerken van muziek uit de periodes, zie hiervoor de achtergrondinformatie.

Kern

Tijdsduur: 30 minuten (15 + 15 minuten)

- We gaan luisteren naar stukjes uit een paar delen van 'De Schilderijtentoonstelling'. Deel het werkblad uit of laat deze op het digibord zien en zorg dat de kinderen papier hebben om de antwoorden op te noteren. Elk schilderij met bijbehorende titel en uitleg is voorzien van een letter. De bedoeling is dat de kinderen de muziek koppelen aan het juiste schilderij. Zie het antwoordblad voor de linkjes naar de muziekstukken en de antwoorden. Kijk het werkblad vervolgens klassikaal na. Kunnen de kinderen ook toelichten waarom ze voor een bepaald schilderij gekozen hebben? Luister bij het nakijken nogmaals naar (een stukje van) de muziekstukken.
- De kinderen gaan nu zelf een muziekstuk maken bij een afbeelding. Verdeel de klas in groepjes van 4 en geef elk groepje één van de afbeeldingen. Leg de opdracht uit:
 - o Maak een muziekstuk dat past bij de afbeelding die jullie gekregen hebben. Gebruik hiervoor 'instrumenten' die je in je laatste of in de klas vindt. Denk aan een etui om mee te schudden, een pen om mee te tikken of een boek dat je dicht kan klappen. Je mag ook je lijf en je stem gebruiken om geluid mee te maken.
 - Maximaal 5 minuten: Ga op zoek naar 'instrumenten'. Wat gaan jullie gebruiken om geluid mee te maken? Welke geluiden willen jullie gaan maken?
 - Maximaal 10 minuten: Bedenk een muziekstuk. Wie speelt wat? Wat klinkt er tegelijk en wat klinkt apart? Je kan de afbeelding gebruiken als sfeer, of je probeert juist de hele afbeelding te spelen, als een soort verhaal. Probeer het muziekstuk zo te laten klinken, dat anderen de afbeelding erbij zouden kunnen raden. Zorg dat iedereen weet wat zijn rol is en oefen het muziekstuk.

Afsluiting

Tijdsduur: 10 minuten

- Als de muziekstukjes af zijn, mogen de groepjes om beurten hun stuk laten horen. Laat elk groepje kort vertellen waarom ze voor deze geluiden gekozen hebben en hoe ze geprobeerd hebben de afbeelding te vertalen in muziek.

Tips

- Veel muziekinstrumenten op school? Dan kan je er ook voor kiezen de kinderen instrumenten te laten gebruiken.
- Bespreek een aantal muzikale eigenschappen bij beelden om de kinderen op weg te helpen: Bij donkere kleuren verwacht je zware of lage klanken, bij heldere kleuren juist hogere klanken. Zie je heel veel verschillende dingen op de afbeelding, dan hoor je vast ook veel verschillende geluiden. Ronde vormen nodigen uit tot lievere, zachtere muziek, terwijl rechte lijnen misschien juist harder zullen klinken.

Les 3: Schönberg

<i>Duur van de les</i>	50 minuten
<i>Benodigdheden</i>	Digibord, achtergrondinformatie Schönberg, boomwhackers, pen en papier voor elk groepje.
<i>Korte beschrijving</i>	De kinderen leren wie Schönberg was en waarom hij als vernieuwend wordt gezien in de muziekgeschiedenis. Ze leren over de twaalftoonstechniek en maken vervolgens zelf een muziekstuk met boomwhackers.

Introductie

Tijdsduur: 5 tot 10 minuten

- Deze les gaat over Arnold Schönberg, een componist uit de 20^e eeuw. Vertel de kinderen over Schönberg, waarom hij als vernieuwend wordt gezien in de muziekgeschiedenis en over de twaalftoonstechniek met behulp van de pdf en de achtergrondinformatie. Luister naar (stukjes van) de volgende twee muziekstukken van Schönberg: <https://www.youtube.com/watch?v=-Wr-JSTtKA> en <https://www.youtube.com/watch?v=eB5I5iU0OoE>
Bespreek het muziekstuk met de kinderen. Wat vinden ze ervan? Lijkt het op de muziek die ze in les 1 en les 2 hebben gehoord? Wat zijn de verschillen?

Kern

Tijdsduur: 30 minuten (10 + 20 minuten)

- We maken met elkaar een boomwhacker-muziekstuk: Iedereen krijgt een boomwhacker en daarna gaan we in een kring staan. Niet op volgorde, maar juist helemaal door elkaar. Alle boomwhackers doen mee, dus zowel de diatonische als chromatische set.
 - o Speel de kring rond. Hoe klinkt het muziekstuk?
 - o Maak heel simpel een ander muziekstuk met deze tonen: Speel de kring de andere kant op rond.
 - o Begin op een ander punt in de kring, hoe klinkt het nu?
 - o Zelfde tonen, ander muziekstuk: Zoek een andere plek in de kring en herhaal bovenstaande drie punten.
 - o Start op twee punten tegelijk in de kring: Er klinken steeds twee buizen samen of vlak na elkaar.
 - o Speel kris kras door de kring: Speel op je buis en maak oogcontact met degene die na jou mag.
- De kinderen gaan nu zelf aan de slag met het maken van een boomwhacker-muziekstuk. Verdeel de klas in groepjes van 4 en geef elk groepje 6 tot 8 boomwhackers. Leg de opdracht uit:
 - o Maak een muziekstuk met de boomwhackers die je gekregen hebt en schrijf het stuk op. Laat op het bord zien hoe de kinderen het stuk op gaan schrijven:
 - Kijk op de buis welke noot het is. Schrijf deze noot op met een rondje eromheen. Teken je de rondjes naast elkaar, dan klinken de tonen na elkaar. Teken je ze dicht tegen elkaar aan, maar wel naast elkaar, dan klinken ze snel na elkaar. Teken je de rondjes boven elkaar, dan klinken ze tegelijkertijd. Teken alle opties op het bord als voorbeeld.
Laat eventueel een stilstaand beeld van het volgende filmpje zien als voorbeeld: <https://www.youtube.com/watch?v=-lAjyZDmCBI&t=101s>
 - o Je muziekstuk moet aan de volgende regel voldoen: Elke toon moet één keer apart geklonken hebben voordat je tonen mag herhalen of tegelijk mag gebruiken.
 - o Geef de kinderen 15 tot 20 minuten de tijd om hun stuk te bedenken, op te schrijven en te oefenen. Zorg dat de stukken zo precies mogelijk opgeschreven worden.

Afsluiting

Tijdsduur: 10 tot 15 minuten

- Als de muziekstukken af en geoefend zijn, mogen de groepjes om beurten hun stuk laten horen. Controleer daarbij ook of ze het stuk goed opgeschreven hebben.

Tips

- Geen boomwhackers op school? Je kunt de compositie-opdracht ook doen met andere instrumenten, zoals klokkenspelen, klankstaven of xylofoons. Geen melodie-instrumenten op school? Gebruik laptops met een online piano, bijvoorbeeld via <https://virtualpiano.net/>.

VERDIEPINGSTRAJECT KLASSIEKE MUZIEK

Ontwikkeld in opdracht van
Parkvilla door

WAT IS JOUW VERHAAL?